

growth of these changes. Developed chart of forming of vectors of indicators, on the basis of which the analog model of diagnosing of threatenings changes is built in the internal environment of enterprise.

Can be drawn on the results of the article at development of the methodical providing of the system of the early warning and reacting on the crisis phenomena in activity of enterprise. KEYWORDS: CRISIS PHENOMENA AND SITUATIONS, INTERNAL ENVIRONMENT, DIAGNOSTICATING, MODEL, WARNING.

РЕФЕРАТ

Гарбар К.В. Модель выявления предпосылок возникновения кризисных ситуаций во внутренней среде предприятия. / Константин Викентиевич Гарбар // Весник НТУ. – К.: НТУ. – 2012. – Вып. 26.

Цель работы – разработка модели диагностирования изменений во внутренней среде, которые могут привести к появлению кризисных ситуаций в деятельности предприятия.

Объект исследования – система раннего предупреждения и реагирования на кризисные явления в хозяйственной деятельности предприятия.

Методы исследования – системный, динамический и дисперсионный анализ.

Определена система симптомов кризисных явлений во внутренней среде предприятия и их индикаторов по видам хозяйственной деятельности; предложено осуществлять диагностирование опасных изменений с помощью векторов индикаторов, которые формируются исходя из таких критериев: расположение индикатора по отношению к его критическому значению, мера вариации, направление и скорость изменения. Индикаторы, значения которых достигли или превысили критические, относятся к соответствующим векторам в зависимости от меры их вариации и направления изменения с последующим ранжированием по скорости увеличения этих изменений. Разработана схема формирования векторов индикаторов, на основе которой построена аналоговая модель диагностирования опасных изменений во внутренней среде предприятия.

Результаты статьи могут быть использованы для разработки методического обеспечения системы раннего предупреждения и реагирования на кризисные явления в деятельности предприятия.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: КРИЗИСНЫЕ ЯВЛЕНИЯ И СИТУАЦИИ, ВНУТРЕННЯЯ СРЕДА, ДИАГНОСТИКА, МОДЕЛЬ, ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ.

УДК 336.012

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ АВТОТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Гончар Т.М.

Постановка проблеми. Першочерговим завданням подолання проблем формування фінансової стійкості автотранспортного підприємства завжди було пов'язано з зовнішніми факторами впливу, такими як: економічна ситуація в країні, зміни і прийняття нових положень в законодавстві, нові закони зовнішньо-економічної діяльності, тарифна політика та митні правила, тощо. Але в даній статті увагу прикуто до внутрішніх чинників формування фінансової стійкості підприємства та шляхи їх подолання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми формування фінансової стійкості підприємства були висвітлені в працях багатьох вчених, зокрема розробкою теоретичних, методичних і практичних основ. Значний вклад в оцінювання фінансової стійкості підприємства внесли відомі вітчизняні та закордонні вчені: Л.В.Андрєєва, М.Д.Білик, В.З.Бугай, В.А.Забродський, В.В.Ковальов, Г.О.Крамаренко, М.Я.Коробов, Л.Н.Лахтіонова, В.І.Макар'єва, Н.А.Мамонтова, А.М.Поддєрьогін, Н.М.Притуляк, В.М.Родіонова, О.М.Рудницька, Г.В.Савицька, В.В.Смачило, О.С.Філімоненков, М.А.Федотова, Ю.С.Цал-Цалко, А.Д.Шеремет, Н.Б.Ярошевич та інші.

Аналіз наукових досліджень виявив, що досі немає чіткого визначення поняття фінансова стійкість, не з'ясовані її ознаки та чинники впливу, методичні підходи до її оцінювання мають обмежену сферу застосування. Тому назріла гостра необхідність в розробці інших та удосконаленні існуючих методичних підходів до оцінювання фінансової стійкості підприємства, що дозволять своєчасно виявляти слабкі місця та приймати вірні рішення щодо забезпечення фінансового розвитку підприємства.

Постановка цілей і виклад основного матеріалу. Метою даної статті є наукове обґрунтування проблем формування фінансової стійкості автотранспортного підприємства.

Запорукою діяльності кожного підприємства й основою його розвитку в конкурентному середовищі є стабільність (стійкість). На неї впливають різні чинники – як внутрішні, так і зовнішні: виробництво дешевої продукції та надання послуг, які мають попит; міцне становище підприємства на ринку; високий рівень матеріально-технічного забезпечення виробництва і застосування передових технологій; налагодженість економічних зв'язків із партнерами; ритмічність кругообігу засобів; ефективність господарських і фінансових операцій; незначний ступінь ризику в процесі здійснення виробничої і фінансової діяльності тощо. Таке розмаїття чинників зумовлює різні аспекти стійкості підприємства, зокрема, внутрішній і зовнішній.

Внутрішня стійкість підприємства відображає такий стан його трудового потенціалу, матеріально-речової і вартісної (грошової) структур виробництва і таку його динаміку, при якій забезпечуються стабільно високі натурально-речові й фінансові результати функціонування підприємства. В основі досягнення внутрішньої стійкості підприємства лежить своєчасне й гнучке управління внутрішніми і зовнішніми факторами його діяльності.

Зовнішню щодо суб'єкта господарювання стійкість слід визначати на основі стабільності економічного середовища, в рамках якого здійснюються його діяльність. Вона досягається відповідним макроекономічним регулюванням ринкової економіки.

Загальна стійкість підприємства може бути забезпечена лише за умови стабільної реалізації продукції та сервісних послуг й одержання виручки, достатньої за обсягом, щоб виконати свої зобов'язання перед інвестором, розрахуватися з постачальниками, кредиторами та працівниками. Водночас для розвитку підприємства необхідно, щоб після здійснення всіх розрахунків і всіх зобов'язань у нього залишався такий розмір прибутку, який би дав змогу розвивати виробництво й виводити його на конкурентоздатний рівень, здійснювати соціально-культурні програми для своїх працівників, забезпечувати посилення стимулів для їхньої високоефективної праці.

Саме така ситуація виражає зміст фінансової стійкості, яка є головним компонентом загальної стійкості підприємства. Фінансова стійкість є наслідком стабільного перевищення прибутків над витратами, що забезпечує вільне маневрування коштами підприємства і шляхом їх ефективного використання сприяє безперервному процесу виробництва і реалізації продукції.

Зовнішнім проявом фінансової стійкості виступає платоспроможність підприємства, тобто здатність підприємства своєчасно і в повному обсязі виконати свої платіжні зобов'язання, що витікають з торгових, кредитних і інших операцій платіжного характеру.

Вищою формою стійкості підприємства є його спроможність розвиватися в умовах внутрішнього і зовнішнього середовища. Для цього підприємство повинно мати гнучку структуру фінансових ресурсів і при необхідності мати можливість залучати позикові кошти, тобто бути кредитоспроможним. Кредитоспроможним є підприємство при наявності в нього передумов для одержання кредиту і спроможності своєчасно повернути взятую позику зі сплатою належних відсотків за рахунок прибутку або інших фінансових ресурсів.

За рахунок прибутку підприємство не тільки погашає свої зобов'язання перед банками, бюджетом, страховими компаніями та іншими підприємствами, але й інвестує кошти в капітальні витрати. Для підтримки фінансової стійкості важливе не тільки підвищення величини прибутку, але і його рівня щодо вкладеного капіталу або витрат підприємства, тобто рентабельності.

Для того, щоб досягти фінансової стабільності і стійкості автотранспортного підприємства, необхідно створити довгострокову так звану «дорожню карту» розвитку даного підприємства. Розглянемо необхідні положення для створення і підтримки досягнення зростання і фінансової стабільності автотранспортного підприємства:

- організаційна структура;
- інноваційні розробки та технології;
- фінансування;
- устаткування, транспорт і технічні стандарти;
- принципи надійності і управління;
- стандартизація даних;
- сервісне обслуговування;
- логістика;
- підвищення професійного рівня та професійні вимоги;
- ролі і обов'язки персоналу.

Ця «дорожня карта» не претендує на роль еталону в розвитку і формуванні фінансової стабільності автотранспортного підприємства, але без знання викладених основних вимог і положень дуже складно зрозуміти, про що йде мова. Розглянемо найбільш важливі з вказаних положень детальніше.

Організаційна структура.

Необхідно сформувати надійну команду тямущих управлінців і набрати штат у команду професіоналів, яка зможе конструктивно проводити в життя і виконувати роботу пов'язану з фінансовою, адміністративною і технічною сторонами діяльності АТП. У завдання цієї команди також входить виконання збалансованого фінансування нових ініціатив підприємства і забезпечення контролю його активів, включаючи бюджетні витрати. Головну роль у цій структурі грають наступні чинники:

- особиста зацікавленість і причетність кожного управлінця в результаті;
- інноваційна технологія управління;
- необхідні ресурси і час;
- навчання і перекваліфікація;
- інноваційні розробки та технології.

Великою перевагою в досягненні поставленої мети може бути також оновлення технологій виробничих процесів, автоматизації і технічної інформації для ухвалення обгрунтованих рішень. Послідовність дій, стандартизація і сталі правила роботи повинні стати основними чинниками в роботі команди професіоналів автотранспортного підприємства для створення найбільш оптимальних технічних рішень.

Фінансування.

Автотранспортному підприємству необхідно створити і виконувати довгостроковий план розвитку підприємства (10+років) замінюючи тим самим короткостроковий поетапний підхід, щоб чітко бачити поставлені завдання і оцінювати виконану роботу з оглядкою назад для досягнення проміжних цілей і оптимізації всієї діяльності підприємства на кожному етапі. Це значно збільшить інвестиційну привабливість АТП, а також сприятиме підвищенню фінансової стабільності в цілому.

Довгострокові фінансові показники повинні оцінюватися за станом виконання короткострокових результатів або щоквартального прибутку, і тоді стимули продуктивності будуть збалансованішими, що і забезпечить довгостроковий успіх.

На корпоративному рівні необхідно витримувати баланс фінансового та бізнесового підходів, технічні навички і досвід. Щоб досягти такого балансу, потрібно поєднувати досвід керівника з роботою управлінців, які повинні добре знатися на технічній стороні питання і приймати обгрунтовані бізнес-плани, вирішення економічних питань, бухгалтерських звітів і кошторисів, тощо.

Принципи надійності і управління АТП.

Ключовими інструментами реалізації фінансової стабільності АТП виступають: чітке бачення перспективного плану розвитку підприємства, правильний підхід до його реалізації, необхідна кількість фінансових коштів для створення резерву міцності в реалізації наміченого. Ключем до успіху також може бути розуміння того, що впровадження інновацій або перехід на новий етап розвитку підприємства здійснюється не за рахунок наміченого плану дій, а для його реалізації. Щоб кожен співробітник чітко розумів, для чого вводяться ті або інші інновації, брав участь в процесі їх створення і міг зрозуміти процес перш, ніж зміна набере чинності. Щоб досягти фінансової стійкості, підприємству необхідно показати, що створювана база виробничих активів є не примхою і не технологічним кроком або проектом, а це дійсно дієвий спосіб для залучення людських і грошових ресурсів, інтеграції бізнес-процесів і використання власної інформаційної бази за призначенням.

Стандартизація даних.

Найважливішою функцією стандартизації є прискорення впровадження та освоєння нової техніки, сучасних технологій, що призведе до підвищення та поліпшення якості товарів та послуг. Встановлюються основні критерії до якості товарів та послуг, які виробляються і надаються сьогодні, а також показники до цієї продукції на майбутнє, шляхом включення в них перспективних вимог. Тому ефективність від стандартизації по суті є ефектом від впровадження науково-технічного прогресу в матеріальному виробництві на базі методів і засобів стандартизації.

При визначенні виду економічної ефективності стандартизації використовують різні показники. Так, при визначенні порівняльної ефективності використовують витрати, термін окупності, коефіцієнт економічної ефективності та інші.

Всі відділи і підрозділи автотранспортного підприємства повинні працювати єдиною командою, черпаючи інформацію з загальної бази даних. Інтеграція, стандартизація і гнучкість ведення управління підприємства повинні стати правилом роботи кожної одиниці структури підприємства. Збір точної інформації повинен стати одним з найважливіших критеріїв оцінки роботи кожного співробітника. Компіляція інформаційних джерел в єдину базу даних, її оновлення на кожному етапі, а також миттєвий доступ до джерел даних забезпечить реальну і прозору картину того етапу діяльності підприємства, на якому воно знаходиться на даному проміжному відрізку часу.

Логістика.

Сучасна логістика – це ціла наука, мета якої зробити транспортування вантажу якіснішим і швидшим. Тому при вирішенні завдань оптимізації необхідно враховувати наступні параметри:

- характер вантажу (вага, об'єм);
- терміновість доставки вантажу;
- місцезнаходження замовника;
- відстань і стан доріг;
- цінність і безпека вантажу.

Для того, щоб досягти найкращих результатів і уникнути втрат при транспортуванні необхідно виконувати наступні умови: зменшити час доставки вантажу; забезпечити точний облік всіх витрат по ввезенню і вивозу товарів; підвищувати рівень сервісного обслуговування.

Велике значення також грає такий елемент як транспортний менеджмент. Логістичний менеджмент компанії є синергією основних управлінських функцій-організації, планування, регулювання, координації, контролю, обліку і аналізу з елементарними і комплексними логістичними активами для досягнення цілей сформованої мікро-логістичної системи. Враховуючи, що витрати в дистрибуції, особливо транспортні витрати, досягають розмірів, що перевищують собівартість виробництва готової продукції, логістичні рішення по транспортуванню роблять істотний вплив на можливість реалізації маркетингової цінової політики. Раціональний вибір виду транспорту, перевізника, експедитора, оптимальна маршрутизація і інші рішення, що приймаються в процесі логістичного менеджменту, можуть значно скоротити логістичні витрати в системі дистрибуції товаровиробника, розширивши можливість маркетингового цінового маневру.

Висновки. Запорукою діяльності кожного підприємства й основою його розвитку в конкурентному середовищі є стабільність (стійкість). В основі досягнення внутрішньої стійкості підприємства лежить своєчасне й гнучке управління внутрішніми і зовнішніми факторами його діяльності.

Вищою формою стійкості підприємства є його спроможність розвиватися в умовах внутрішнього і зовнішнього середовища. Для цього підприємство повинно мати гнучку структуру фінансових ресурсів і при необхідності мати можливість залучати позикові кошти, тобто бути кредитоспроможним. Ефективне управління фінансовою стійкістю автотранспортного підприємства дає змогу підприємству адаптуватися до умов зовнішнього середовища та контролювати ступінь його незалежності від зовнішніх джерел фінансування.

Для того, щоб досягти фінансової стабільності і стійкості автотранспортного підприємства, необхідно створити довгострокову «дорожню карту» розвитку даного підприємства, яка б дозволила підприємству розвиватися на основі зростання прибутку при збереженні платоспроможності та кредитоспроможності, а також забезпечення та підтримання фінансової стабільності підприємства.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Бугай В. З. Аналіз та оцінка фінансової стійкості підприємства / В. З. Бугай // Держава та регіони. – 2008. – № 1. – С. 34–39.
2. Смачило В. В. Оцінка фінансової стійкості підприємств / В. В. Смачило, Ю. В. Будникова // Економічний простір. – 2008. – № 20/2. – С. 266–275.
3. Clive Deadman Strategic Asset Management // 2010.-384p.
4. Terry Wireman Maintenance Management And Regulatory Compliance Strategies, 1st Edition//Industrial Press, Inc.,2005. – 208p.

РЕФЕРАТ

Гончар Т.М. Формування фінансової стійкості автотранспортного підприємства. / Тетяна Миколаївна Гончар // Вісник НТУ. – К.: НТУ. – 2012. – Вип. 26.

В статті розглянуті питання формування фінансової стійкості автотранспортного підприємства, внутрішні проблеми фінансової стабільності та шляхи їх подолання.

Мета роботи – метою даної статті є наукове обґрунтування проблем формування фінансової стійкості автотранспортного підприємства.

Запорукою діяльності кожного підприємства й основою його розвитку в конкурентному середовищі є стабільність (стійкість). В основі досягнення внутрішньої стійкості підприємства лежить своєчасне й гнучке управління внутрішніми і зовнішніми факторами його діяльності.

Вищою формою стійкості підприємства є його спроможність розвиватися в умовах внутрішнього і зовнішнього середовища. Для цього підприємство повинно мати гнучку структуру фінансових ресурсів і при необхідності мати можливість залучати позикові кошти, тобто бути кредитоспромож-

ним. Ефективне управління фінансовою стійкістю автотранспортного підприємства дає змогу підприємству адаптуватися до умов зовнішнього середовища та контролювати ступінь його незалежності від зовнішніх джерел фінансування.

Внутрішня стійкість підприємства відображає такий стан його трудового потенціалу, матеріально-речової і вартісної (грошової) структур виробництва і таку його динаміку, при якій забезпечуються стабільно високі натурально-речові й фінансові результати функціонування підприємства. В основі досягнення внутрішньої стійкості підприємства лежить своєчасне й гнучке управління внутрішніми і зовнішніми факторами його діяльності.

Зовнішню стійкість слід визначати на основі стабільності економічного середовища, в рамках якого здійснюються його діяльність. Вона досягається відповідним макроекономічним регулюванням ринкової економіки.

Для того, щоб досягти фінансової стабільності і стійкості автотранспортного підприємства, необхідно створити довгострокову «дорожню карту» розвитку даного підприємства, яка б дозволила підприємству розвиватися на основі зростання прибутку при збереженні платоспроможності та кредитоспроможності, а також забезпечення та підтримання фінансової стабільності підприємства.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ФІНАНSOVA СТІJKІCTЬ, СТАБІЛЬНІCTЬ, РЕНТАБЕЛЬНІCTЬ, ГНУЧКЕ УПРАВЛІННЯ, ІННОВАЦІЙНІ РОЗРОБКИ.

ABSTRACT

Gonchar T. M. Formation of financial firmness of a motor transportation enterprise./ Tetiana Gonchar // Visnyk NTU. – K: NTU. – 2012. – Vol. 26.

In the article are considered questions of forming of financial firmness of motor transport enterprise, internal problems of financial stability and ways of their overcoming.

The objective of the task of this article is to provide a scientific rationale for the problems of financial sustainability of the transport enterprise.

A pledge of the activities of each enterprise and the foundation of its development in the competitive environment is stability (sustainability). In the basis of achievement of the internal stability of the enterprise is a timely and flexible management of internal and external factors of its activities.

The highest form of stability of the enterprise is its ability to develop in the conditions of the internal and external environment. For this purpose, the enterprise should have a flexible structure of financial resources and with the need to have the ability to attract borrowed funds, that is to be creditworthy. Effective management of financial stability of the motor company will allow the enterprise to adapt to the conditions of the external environment and control the degree of its independence from external sources of financing.

The internal stability of the company reflects the state of the labour potential, material and cost (monetary) patterns of production and such its dynamics, in which are provided with stable, high natural-material and financial results of functioning of the enterprise. In the basis of achievement of the internal stability of the enterprise is a timely and flexible management of internal and external factors of its activities.

External sustainability should be determined on the basis of the stability of the economic environment, in the framework of which the activities are carried out. It is achieved by an appropriate macroeconomic regulation of the market economy.

In order to achieve financial stability and sustainability of the transport enterprise, it is necessary to create a long-term «road map» for the development of the enterprise, which would have allowed the enterprise develop on the basis of revenue growth while maintaining solvency and creditworthiness, as well as the provision and maintenance of financial stability of the enterprise.

KEY WORDS: FINANCIAL STABILITY, PROFITABILITY, VERSATILE, INNOVATIVE DESIGN.

РЕФЕРАТ

Гончар Т.М. Формирование финансовой устойчивости автотранспортного предприятия. / Татьяна Николаевна Гончар // Весник НТУ. – К.: НТУ. – 2012. – Вып. 26.

В статье рассмотрены вопросы формирования финансовой устойчивости автотранспортного предприятия, внутренние проблемы финансовой стабильности и пути их преодоления.

Цель работы – целью данной статьи является научное обоснование проблем формирования финансовой устойчивости автотранспортного предприятия.

Залогом деятельности каждого предприятия и основой его развития в конкурентной среде является стабильность (устойчивость). В основе достижения внутренней устойчивости предприятия лежит своевременное и гибкое управление внутренними и внешними факторами его деятельности.

Высшей формой устойчивости предприятия является его способность развиваться в условиях внутренней и внешней среды. Для этого предприятие должно иметь гибкую структуру финансовых ресурсов и при необходимости иметь возможность привлекать заемные средства, то есть быть кредитоспособным. Эффективное управление финансовой устойчивостью автотранспортного предприятия дает возможность предприятию адаптироваться к условиям внешней среды и контролировать степень его независимости от внешних источников финансирования.

Внутренняя устойчивость предприятия отражает такое состояние его трудового потенциала, материально-вещественной и стоимостной (денежной) структур производства и такую его динамику, при которой обеспечиваются стабильно высокие натурально-вещественные и финансовые результаты функционирования предприятия. В основе достижения внутренней устойчивости предприятия лежит своевременное и гибкое управление внутренними и внешними факторами его деятельности.

Внешнюю устойчивость следует определять на основе стабильности экономической среды, в рамках которого осуществляется его деятельность. Она достигается соответствующим макроэкономическим регулированием рыночной экономики. Для того, чтобы достичь финансовой стабильности и устойчивости автотранспортного предприятия, необходимо создать долгосрочную «дорожную карту» развития данного предприятия, которая бы позволила предприятию развиваться на основе роста прибыли при сохранении платежеспособности и кредитоспособности, а также обеспечение и поддержание финансовой стабильности предприятия.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ФИНАНСОВАЯ УСТОЙЧИВОСТЬ, РЕНТАБЕЛЬНОСТЬ, ГИБКОЕ УПРАВЛЕНИЕ, ИННОВАЦИОННЫЕ РАЗРАБОТКИ.

УДК 303.832.33

СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ ЛАНЦЮГІВ ПОСТАЧАННЯ

Горбенко О.В., кандидат економічних наук
Славінська О.С., доктор технічних наук
Сопочко О.Ю.

Постановка проблеми. Аналіз робіт, присвячених темі зазначеній темі дослідження, виявив існування щонайменше кількох десятків різних визначень поняття «система», що використовуються в залежності від контексту, області знань і цілей дослідження. Термін «система» позначає як реальні, так і абстрактні об'єкти і широко використовують для утворення інших понять, наприклад, банківська система, логістична система, інформаційна, кровоносна, політична, система рівнянь і інші. Автори приділяють цьому увагу з огляд на необхідність розкриття змісту поняття «логістична система» та узагальнення її сутнісних характеристик.

Аналіз останніх публікацій із зазначеної теми дослідження охоплюють як зарубіжні, так і вітчизняні праці [1 – 7]. Кожне з вказаних джерел має свій внесок у розкриття теми дослідження, у той час як дана стаття містить узагальнюючий аналіз із зазначеного питання.

Виклад основного матеріалу. *Система* (від д.-грецької. Σύστημα – ціле, складене з частин) – безліч елементів, що знаходяться у відносинах і зв'язках один з одним, яка утворює певну цілісність, єдність [1].

В будь-якій системі можна виділити окремі елементи, яким притаманні певні функції (це такі відносини між ними, коли зміна в одному тягне зміну в іншому) [2]. Відповідно будь-яку систему можна розглянути як складову більшої системи – надсистеми, або суперсистеми.

Оскільки елементи – це сукупність об'єктів, то останні, згідно з філософською категорією теорії пізнання (епістемології / гносеології), є чимось, що існує у реальності незалежно від свідомості спостерігача. Таким чином об'єкт може бути предметом, явищем або процесом, на які спрямована діяльність суб'єкта (спостерігача). В якості суб'єкта виступає людина, соціальна група або все суспільство.

Отже систему утворюють принаймні дві складові – об'єктивна (процеси, явища, предмети) та суб'єктивна (особа, що приймає рішення).

Під управлінням в свою чергу мають на увазі діяльність суб'єкта, спрямовану на зміну стану об'єктів та (або) суб'єктів (у тому числі й себе), за задалегідь продуманим планом дій.

Управління – діяльність з приведення об'єктивного процесу до суб'єктивно обраної мети. В основі будь-якого управління неодмінно лежить досягнення конкретно визначеної мети.